

Forskning mellem filosofi og folkesundhedsvidenskab

Anna Paldam Folker, anpf@du.dk

Forskningschef v. Statens Institut for Folkesundhed, SDU

Leder af Human Health, SDU's forskningsnetværk om sundhedskommunikation

Filosofi i folkesundhedsvidenskab

→ Relaterer sig til centrale mål for folkesundhed:

- At fremme og beskytte befolkningens sundhed
- At påvirke individuelle, sociale og strukturelle determinanter for sundhed og sygdom

Forskellige tilgange

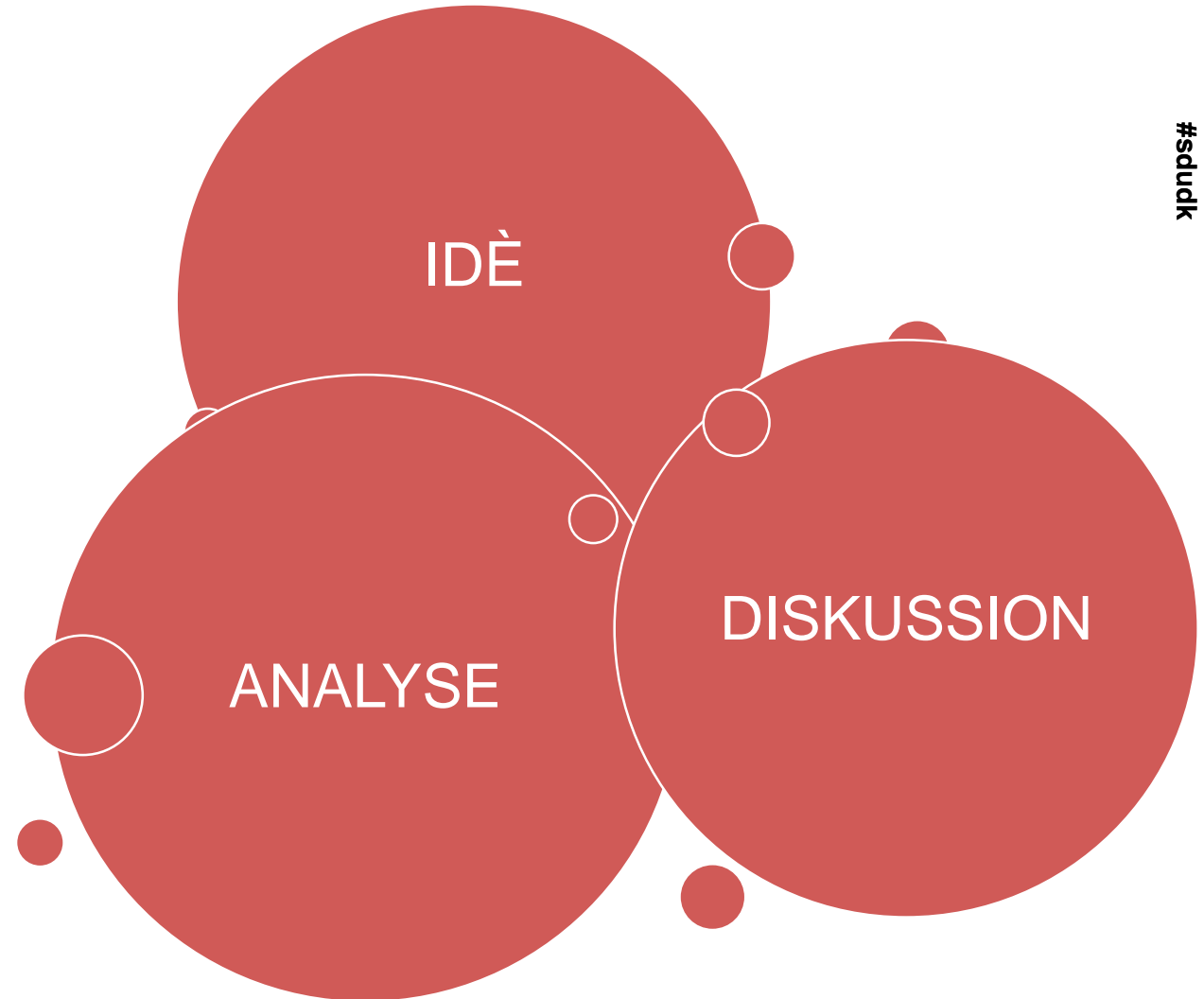
- Klassisk
- Praksis-guidet

Klassisk

- Undersøger centrale spørgsmål i folkesundhed fra et filosofisk udgangspunkt:
  - Hvad er sundhed?
  - Hvem er folket i folkesundhed?
  - Hvilke former for ulighed i sundhed er uretfærdige?
  - Hvilket årsagsbegreb kan ligge til grund for epidemiologi?
  - Hvordan håndtere videnskabelig usikkerhed i sundhedsrådgivning?
  - Hvilke former for frihedsberøvelse kan forsvares under en pandemi?

- Filosofiske undersøgelser foregår ved siden af folkesundhedsforskningen – evt. kobling finder sted til sidst fx i form af anbefalinger til praksis, et sæt etiske principper etc.

Praksis-guidet

- Tager afsæt i vigtige folkesundhedsproblemer
- Orienteret mod forbedring af praksis
- Filosofer arbejder tæt sammen med empiriske forskere i forskellige faser af forskningsprocessen

Idéfasen

→ **Filosofi er med til at kvalificere hypoteser til empiriske undersøgelser**

Ensomhed

- Et udbredt folkesundhedsproblem fx blandt unge og mennesker med psykisk sygdom
- Ifølge filosofisk meningsteori er der en teoretisk forbindelse mellem ensomhed og meningsløshed
- Hvad følger i givet fald empirisk? Hvilke kausale mekanismer kan der være tale om? Hvordan kan det testes?
- Hvis de empiriske analyser falder positivt ud → grundlag for at inddrage mening i ensomhedsforebyggelse

Folker, A.P., Lauridsen, S.M.R., Hegelund, E., Wimmelmann, C.L., Flensburg-Madsen. Meaning in life as a protection against loneliness. Exploring empirical studies and theory. *Health Promotion International*: 2020, doi: <https://doi.org/10.1093/heapro/daaa081>.

Diskussionsfasen

→ **Filosofi er en analytisk ressource i diskussion af survey- og registerdata**

Data fra befolkningsundersøgelser

- Målinger af komplekse fænomener som mental sundhed og social ulighed rummer implicite filosofiske antagelser
- Vi pakker de filosofiske antagelser bag målinger ud og diskuterer implikationerne
- Kan være med til at forklare, hvorfor forskellige målinger falder forskelligt ud, fordi der kan være målt på helt forskellige dimensioner

Kusier, A.O. & Folker, A.P. The Well-Being Index WHO-5: hedonistic foundation and practical limitations. *BMJ Medical Humanities*, 2019, 0: 1–7.
doi:10.1136/medhum-2018-011636

Analysefasen

→ **Filosofi bliver brugt som fortolkningsramme for etnografiske data**

Interviews, observationer, fokusgrupper

- Analyse via brug af filosofiske kompetencer og i lyset af filosofisk teori fx etisk teori, meningsteori
- Første niveau: hvilke etiske hensyn, dilemmaer, værdier eller meningsopfattelser er i spil i det empiriske materiale?
- Andet niveau: hvordan bør de håndteres og evt. afvejes overfor hinanden?

Folker, A.P., Kristensen, M.M., Kusier, A.O., Nielsen, M.B., Lauridsen, S.M. & Sølvhøj, I.N. Exploring perceptions of continuity of care among people with long-term mental disorders in Denmark. *Qualitative Health Research*, 2019, Vol. 29 (13), pp. 1916 - 1929: <https://doi.org/10.1177/1049732319840286>

To aktuelle projekter

MÆND OG MENING

- Hvilke opfattelser af livsmening kommer til udtryk blandt mænd på pension? Kan data kvalificere teori om meningsdannende processer?

DEMENS OG ETIK

- Hvilke etiske problemstillinger møder borgere med demens, deres pårørende og sundhedsprofessionelle? Hvad kan vi gøre for at løse disse problemstillinger?

Tillykke med det nye center!